

Minister Sprawiedliwości

BM-V.0912.16.2023
Warszawa, 22 grudnia 2024 r.

Pani
Aneta Kaproń-Rosik
Prezes Sądu Rejonowego
dla Warszawy Pragi- Południe w Warszawie

Pan
Andrzej Lipski
Dyrektor Sądu Rejonowego
dla Warszawy Pragi- Południe w Warszawie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie, ul. Terespolska 15 A, 03-813 Warszawa (dalej: Sąd, SR).

Kontrolerzy: Magdalena Dąbrowska i Edyta Waszkiewicz – główni specjaliści oraz Elżbieta Konzal – starszy specjalista, działający na podstawie upoważnień nr 65-67/2023 z 8.12.2023 r. i 19-21/2024 z 2.02.2024 r., wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez zastępcę dyrektora Biura Ministra, Jakuba Jamkę.

Tematyka kontroli: postępowanie z depozytami sądowymi, w szczególności co do których upłynął 3-letni termin od wezwania uprawnionego do odbioru depozytu i otworzył się termin do stwierdzenia likwidacji depozytu z urzędu; ocena skuteczności i terminowości ustalenia i dochodzenia należności w jednostkach sądownictwa powszechnego; wydatkowanie środków związanych z postępowaniem sądowym.

Termin kontroli: 18.12.2023-9.01.2024 r. oraz 5-16.02.2024 r., w tym w siedzibie Sądu 18-20.12.2023 r., 8-9.01.2024 r., 5-6.02.2024 r. oraz 8-9.02.2024 r.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2018 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły.

[akta kontroli str. 1-24, 31-35]

II. USTALENIA WSTĘPNE

Prezesem SR od 23.10.2023 r. jest sędzia sądu rejonowego, Aneta Kaproń-Rosik¹ (dalej: Prezes).

Dyrektorem Sądu od 1.01.2013 r. jest Andrzej Lipski (dalej: Dyrektor). Osobą upoważnioną do wykonywania zadań dyrektora Sądu w czasie jego nieobecności jest ██████████². Głównym księgowym (dalej: Gł. księgowy) od 1.08.2016 r. jest ██████████

¹ Uprzednio funkcję tę pełnili: Przemysław Chrzanowski (17.10.2013 r. – 19.09.2021 r.) oraz Michał Bukiewicz (19.09.2017 r. – 18.09.2021 r.).

² Od 6.05.2015 r.

Przed rozpoczęciem kontroli kontrolerzy otrzymali imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych na czas wykonywania czynności kontrolnych i w zakresie niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 25-30, 36-62]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Regulacje wewnętrzne dotyczące obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w SR

Obowiązujące w Sądzie procedury w powyższym zakresie oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami dotyczącymi niedoprecyzowania zapisów w zakresie sposobu postępowania z pozostającymi na koncie sum depozytowych kwotami dotyczącymi nierozliczonych odsetek lub niepodjętych w terminie zwrotów, jak również nieprecyzyjnie sformułowanych zapisów, w tym ustalonego szablonu polecenia wypłaty, które sugerują, że Gł. księgowy dokonywał zatwierdzenia dokumentów do wypłaty.

W okresie objętym kontrolą w Sądzie obowiązywały następujące akty wewnętrzne:

- *Zarządzenie Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie nr 20/2017 z dnia 12 lipca 2017 r. w sprawie gospodarki finansowej Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie.* Następnie w tym samym zakresie dyrektor sądu wydał Zarządzenie nr 13/2021 z dnia 30 sierpnia 2021 r. oraz Zarządzenie nr 44/2023 z dnia 1 grudnia 2023 r. (dalej: zarządzenie w sprawie gospodarki finansowej). Regulacja ta dotyczy szczegółowych rozwiązań dotyczących zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych. Wskazano w nich również m.in. osoby upoważnione do dokonywania kontroli dokumentów księgowych pod względem merytorycznym oraz formalnym i rachunkowym.
- *Zarządzenie Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie nr 19/2017 z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie” (dalej: Instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych).* Regulacja określała m.in. zasady funkcjonowania kontroli wewnętrznej, obiegu dokumentów z zakresu postępowania sądowego, w tym wypłat należności dla świadków, stron postępowania i obrońców z urzędu, a także obiegu dokumentów z zakresu ewidencji i windykacji należności sądowych. Zapisy *Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych* obligowały Wydziały do sporządzania zlecenia wypłaty należności, które wraz z odpisem orzeczenia oraz oryginałem przedłożonych rachunków, faktur lub faktur korygujących należało niezwłocznie przekazać do Oddziału Finansowego (dalej: OF). Pracownik sporządzający polecenie wypłaty obowiązany był do złożenia swojego czytelnego podpisu lub imiennej pieczętki oraz przedstawić je kierownikowi wydziału lub innemu upoważnionemu pracownikowi celem jego podpisania. Zwroty sum na zlecenie sporządzane powinny być analogicznie ze wskazaniem pozycji księgowania. Polecenia wypłat z konta sum depozytowych miały być realizowane na podstawie zarządzenia bądź prawomocnego postanowienia sporządzonego przez upoważnionego pracownika Wydziału ze wskazaniem pozycji dokumentu wypłaty. Zwroty nadpłaconych wpisów i należności sądowych z tytułu postępowania sądowego lub części opłaty sądowej dokonywane miały być przez OF na podstawie zarządzeń lub prawomocnych orzeczeń Sądu wraz z poleceniem wypłaty. Przekazane do OF polecenie wypłaty podlegało sprawdzeniu pod względem formalno-rachunkowym oraz zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego i Dyrektora Sądu.

W przedmiotowej regulacji zabrakło natomiast zapisów dotyczących przekazywania do wydziałów merytorycznych zwrotnej informacji o zrealizowanej wypłacie, w tym danych dotyczących ewentualnej nierozliczonej kwoty pozostającej w sprawie, np.

odsetek. Powyższe, w ocenie kontroli, umożliwiłoby systematyczne podejmowanie czynności zmierzających do ich całkowitego rozliczenia.

Jednocześnie w powyższej regulacji nie odniesiono się również do sytuacji, w której kwota wpłacana na konto sum depozytowych stanowi w rzeczywistości zwrot zasądzonych opłat sądowych lub niewykorzystanych zaliczek, który z uwagi na niepodjęcie przez uprawnionego przekazu pocztowego w terminie, został przeksięgowany z konta dochodów budżetowych. Regulacja powinna precyzować jakie czynności należałoby podejmować w celu ponownego dokonania zasądzonego zwrotu oraz kto byłby za nie odpowiedzialny.

Stwierdzono także, że obydwie regulacje zostały wprowadzone jedynie zarządzeniem Dyrektora, mimo, że ich postanowienia nakładają obowiązki na pracowników zarówno administracyjnych, jak i wydziałów orzeczniczych. W związku z powyższym zasadnym jest dokonanie ich aktualizacji, z uwzględnieniem ww. ustaleń, oraz wprowadzenie wspólnym zarządzeniem nie tylko Dyrektora Sądu, lecz również Prezesa Sądu, który jest zwierzchnikiem służbowym pracowników wydziałów orzeczniczych³.

– *Zarządzenie Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie nr 132/22 z dnia 24 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie i zasad etyki urzędników sądowych i pozostałych pracowników Sądu (dalej: zasady funkcjonowania kontroli zarządczej)*. Dokument regulował zagadnienia związane z zakresem kontroli zarządczej oraz odpowiedzialnością za jej funkcjonowanie w Sądzie, jak również rocznego planu działania i sprawozdań z jego wykonania.

[akta kontroli str. 63-179]

2. Postępowanie z depozytami sądowymi

W Sądzie nie prowadzono bieżącej weryfikacji zaewidencjonowanych depozytów wartościowych, a tym samym nie podejmowano żadnych czynności zmierzających do ich likwidacji. Ewidencja prowadzona w powyższym zakresie nie odzwierciedlała rzeczywistej ilości depozytów przechowywanych w NBP będących w dyspozycji SR. Na koncie sum depozytowych znajdowały się m.in. kwoty niebędące depozytami, np. opłaty wniesione w postępowaniu sądowym lub niepodjęte w terminie zwroty z tytułu rozliczenia kosztów sądowych, wobec których nie podejmowano żadnych czynności. Stwierdzono także przypadek wypłacania depozytu bez należnych odsetek. Mając powyższe na uwadze, a także szczegółowe ustalenia opisane w dalszej części niniejszego dokumentu, przedmiotowy obszar działalności Sądu oceniono negatywnie.

2.1. Wewnętrzne regulacje

W odniesieniu do części sądów w obszarze właściwości Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie⁴, za prowadzenie depozytu dowodów rzeczowych – rzeczy stanowiących dowody rzeczowe oraz rzeczy zatrzymanych, co do których zapadło prawomocne orzeczenie o wydaniu ich uprawnionemu lub złożeniu do depozytu sądowego⁵ odpowiada Biuro Dowodów Rzeczowych przy SR (dalej: BDR). W okresie

³ Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2018 r., poz. 23 ze zm.; Dz. U. z 2019 r., poz. 52 ze zm.; Dz. U. z 2020 r., poz. 365 ze zm.; Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm.; Dz. U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.) (dalej: *usp*) Prezes Sądu m.in. jest zwierzchnikiem służbowym sędziów, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, asystentów sędziów danego sądu oraz kierownika i specjalistów opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów.

⁴ Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie.

⁵ Art. 2 pkt 1) lit. b) ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r., nr 208, poz. 1537 ze zm.).

objętym kontrolą zasady jego funkcjonowania zostały określone w „Instrukcji normującej tryb postępowania Biura Dowodów Rzeczowych Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie”⁶ (dalej: Instrukcja) i obowiązują wskazane w niej sądy powszechne.

W przedmiotowej regulacji szczegółowo opisano zasady postępowania z depozytami, co do których orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa zarówno poprzez przekazanie właściwemu Urzędowi Skarbowemu, jak i zniszczenie oraz w odniesieniu do przedmiotów, co do których orzeczono zwrot lub stwierdzono ich likwidację odwołując się w tym zakresie do trybu postępowania określonego w treści ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów⁷ (dalej: ulnd).

Dodatkowo w SR, w celu zapewnienia sprawnego podejmowania czynności zmierzających do wszczęcia z urzędu postępowań zmierzających do likwidacji niepodjętych depozytów sądowych, wprowadzono procedurę⁸ podejmowania czynności w Wydziałach oraz przekazywania informacji w tym zakresie pomiędzy Wydziałami a Oddziałami Sądu.

Wprowadzoną w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w Jednostce regulacją⁹ doprecyzowano sposób postępowania z depozytami sądowymi, w szczególności depozytami wartościowymi, określając podział czynności i odpowiedzialność poszczególnych komórek organizacyjnych Sądu w zakresie ewidencjonowania depozytów sądowych oraz dokonywania w ich zakresie uzgodnień.

W powyższych regulacjach nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

2.2. Ewidencjonowanie depozytów sądowych i kontrola terminowości postępowań w sprawie likwidacji depozytów

W SR, za ewidencję dowodów i depozytów rzeczowych oraz monitorowanie terminów związanych z ich przechowywaniem odpowiedzialne było BDR. Jednocześnie, w odniesieniu do przedmiotów stanowiących dowody/depozyty rzeczowe¹⁰, dla których miejscem przechowywania była szafa pancerna wydziału merytorycznego, ewidencję prowadził Kierownik Sekretariatu.

W zakresie prowadzonej ewidencji dowodów/depozytów rzeczowych nie stwierdzono uchybień.

Jak już wcześniej wspomniano szczegółowy sposób postępowania z depozytami wartościowymi w Sądzie został doprecyzowany dopiero w toku niniejszej kontroli. W związku z powyższym, na podstawie złożonych wyjaśnień¹¹ ustalono, że za ewidencję syntetyczną depozytów wartościowych odpowiedzialny był pracownik OF, który dokonywał ich rejestracji na podstawie przekazywanych przez wydziały merytoryczne oryginałów deklaracji depozytowych „R”. W wyjaśnieniach wskazano, że przedmiotowe dokumenty, w zgodności z *Księgą depozytów wartościowych*, przechowywane były w szafie pancerniej OF. W tym miejscu nadmienić należy, że wprowadzoną z dniem 28.12.2023 r. procedurą doprecyzowano, iż oryginał dowodu depozytowego powinien zostać przekazywany do OF w terminie do 3 dni. Ponadto w wyjaśnieniach wskazano, że w ramach rocznych inwentaryzacji odbywało się komisyjne sprawdzenie stanów *Księgi depozytów wartościowych* z dokumentacją posiadaną przez merytorycznego pracownika OF, czego potwierdzeniem były coroczne wpisy zgodności dokonywane w przedmiotowej Księdze.

⁶ Zarządzenie Prezesa nr 6/2018 z 19.02.2018 r. oraz Zarządzenie nr 200/23 z 10.12.2023 r.

⁷ Dz. U. z 2006 r. nr 208, poz. 1537 ze zm.

⁸ Zarządzenie Prezesa nr 44/2021 z 22.04.2021 r. w sprawie depozytów sądowych i ich likwidacji.

⁹ Zarządzenie Prezesa i Dyrektora nr 205/2023 z 28.12.2023 r. w sprawie: procedur postępowania, urzędzeń do ewidencji depozytów sądowych i terminów ich uzgodnień.

¹⁰ m.in. dowody osobiste, paszporty itp.

¹¹ Pismo Dyrektora z 5.01.2024 r., znak: ADM-0910-17/23.

Jednocześnie na podstawie przywołanych powyżej wyjaśnień ustalono, że ostatecznej weryfikacji depozytów wartościowych w NBP Sąd dokonał w 2023 r.¹² Przeprowadzone porównanie wykazało niezgodności między sporządzonym przez Sąd na dzień 30.11.2023 r. wykazem, a stanem faktycznym przechowywanym w NBP¹³. W sądowym wykazie nie zawarto 79 depozytów wartościowych przechowywanych w banku, a pozostających w dyspozycji SR. Ponadto, w sporządzonym przez Sąd wykazie znajdowały się 2 depozyty, z których 1 został wydany 25.06.2010 r., a kolejny w ogóle nie był przechowywany w NBP. Powyższe dowodzi, że dotychczas nie dokonywano uzgodnień w przedmiotowym zakresie. Jednocześnie, z uwagi na wprowadzenie stosownych regulacji normujących tryb postępowania z depozytami wartościowymi dopiero 28.12.2023 r., tj. po uzyskaniu przez Sąd wiedzy o występujących rozbieżnościach, uznać można, że różnica w ilości pozostających w dyspozycji Sądu depozytów wartościowych wynikała z nieprzekazywania przez wydziały merytoryczne dokumentów do zarejestrowania w *Księdze depozytów wartościowych* prowadzonej przez OF. Dodatkowo zauważyć należy, że również organy ścigania, które przekazują depozyty bezpośrednio do Banku, nie zawsze zawiadamiają o tym fakcie Sąd.

Tym niemniej, mając na uwadze powyższe stwierdzono, że prowadzona przez Sąd ewidencja – *Księga depozytów wartościowych*, nie odzwierciedla rzeczywistej ilości depozytów będących w dyspozycji SR. W NBP na koniec listopada 2023 r. przechowywanych było 129 depozytów wartościowych, tj. w ilości większej o 77 szt., niż odnotowana w prowadzonym przez OF rejestrze. Ustalono rozbieżności wynikają m.in. z braku właściwej wymiany informacji między Wydziałami a OF, w tym niedokonywaniem uzgodnień w zakresie ilości pozostających w dyspozycji Sądu depozytów wartościowych.

OF odpowiadał również za prowadzenie ewidencji analitycznej sum depozytowych. Stosownie do postanowień § 4 ust. 3 Zarządzenia nr 44/2021 w sprawie depozytów sądowych i ich likwidacji Kierownicy Sekretariatów Wydziałów Cywilnych Sądu zobowiązani byli do przekazywania mailowo do OF informacji o sygnaturze sprawy, w której przedmiotem depozytu była suma pieniężna celem przypisania kwoty wpłaconej na rachunek depozytowy do oznaczonej sprawy. W toku kontroli, na podstawie przekazanego przez Sąd wykazu nierozchodowanych sum depozytowych sporządzonego na dzień 31.12.2022 r. ustalono, że nie wszystkie wpłaty zostały przypisane do właściwej sygnatury sprawy. Jednocześnie sporządzony na koniec 2022 r. wykaz nierozchodowanych sum depozytowych był zgodny z saldem rachunków depozytowych MF. Ustalono, iż salda sum depozytowych na koniec roku 2022 wynosiły: 469 232 471,21 zł, 46 868,62 EUR, 8 666,60 USD oraz 110,30 GBP.

W odniesieniu do depozytów rzeczowych czynności związane z monitorowaniem terminów postępowań w sprawie ich likwidacji podejmowane były systematycznie. W zakresie pozostałych depozytów przedmiotowych czynności nie podejmowano.

Innych niż opisane powyżej nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.3. Postępowanie z depozytami

Kontrola objęła postępowania z depozytami: rzeczowymi, wartościowymi oraz pieniężnymi (sumy depozytowe).

Na 31.12.2022 r. w SR w odniesieniu do dowodów/depozytów rzeczowych pozostawało łącznie 148 nierozliczonych spraw, w tym 19 dotyczących depozytów rzeczowych oraz 129 dotyczących dowodów rzeczowych. Na koniec 2022 r. w prowadzonych przez Sąd

¹² Pismo z 30.11.2023 r. (brak sygnatury) skierowane do NBP Oddział Okręgowy w Warszawie, przy którym przekazano do weryfikacji Wykaz depozytów złożonych w NBP wg stanu na dzień 30.11.2023 r., które znajdują się w dyspozycji SR dla Warszawy Pragi-Południe zawierający 52 pozycje.

¹³ Pismo NBP z 11.12.2023 r., znak: WAR.WKSSKD.6441.414.2023.4298 oraz pismo NBP z 3.01.2024 r., znak: WAR.WKSSKD.6441.456.2023.

ewidencjach pozostały 72 depozyty wartościowe oraz 945 spraw dotyczących nierozliczonych sum depozytowych¹⁴. Spośród ww. próbą objęto odpowiednio 14, 12 oraz 56 spraw z poszczególnych grup depozytów. Dodatkowo kontrolą objęto 4 depozyty rzeczowe z lat wcześniejszych (2015-2017), co do których w okresie objętym kontrolą 2018-2022 Sąd wydał postanowienia w przedmiocie ich wydania/zwrotu/likwidacji oraz 2 depozyty rzeczowe i 8 depozytów wartościowych, jako pozostające w ewidencji Sądu depozyty z lat 2006-2017. Łącznie losową kontrolą objęto sprawy dotyczące: 20 dowodów/depozytów rzeczowych, 20 depozytów wartościowych oraz 56 spraw dotyczących nierozliczonych sum depozytowych.

Ustalono, że objęte kontrolą:

a) depozyty rzeczowe to dowody rzeczowe w sprawach karnych lub o wykroczenia, przekazane do depozytu w toku prowadzonych postępowań sądowych. W 4 (na 20) przypadkach¹⁵ nie upłynął jeszcze 3 letni termin do odbioru depozytu przez uprawnionego, wynikający z art. 4 ust. 2 *ulnd*, umożliwiający podjęcie dalszych czynności zmierzających do stwierdzenia ich likwidacji. W kolejnych 2 przypadkach¹⁶ postępowania były w toku, natomiast w 1 przypadku¹⁷ dotychczas nie ustalono komu należy zwrócić złożone do depozytu dowody rzeczowe. Wobec 2 dowodów rzeczowych¹⁸ orzeczono zwrot osobom uprawnionym. W odniesieniu do pozostałych 11 depozytów Sąd orzekł likwidację poprzez:

- zniszczenie¹⁹ (2 z 11 depozytów), przy czym w 1 przypadku utylizacja przedmiotu nastąpiła z rocznym opóźnieniem w stosunku do wydanego w sprawie orzeczenia; likwidacja depozytów następowała poprzez komisyjne zniszczenie;
- przypadek na rzecz Skarbu Państwa – przekazanie do Urzędu Skarbowego²⁰ (8 z 11 depozytów), przy czym w 2 sprawach orzeczenia w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu zostały wydane ze znacznym przekroczeniem terminu wynikającego z art. 4 ust. 1 i 2 *ulnd* umożliwiającego jego wydanie, tj. po upływie 4-6 lat od zaistnienia przesłanki do stwierdzenia ich likwidacji;
- sprzedaż²¹ (1 z 11 depozytów), stosownie do art. 7 ust. 2 *ulnd*.

Poza powyższymi przypadkami (3 z 13) czynności w postępowaniu z depozytami (wezwanie do odbioru, wywieszenie ogłoszenia, zwrot lub likwidacja) były podejmowane co do zasady na bieżąco. Depozyty były przechowywane w magazynie dowodów rzeczowych i ewidencjonowane w *Księdze depozytów* odrębnie dla każdego roku. Po likwidacji lub wydaniu depozytu, stosownie do postanowień § 89 pkt 3 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (dalej: *zarządzenie ws organizacji sekretariatów*), pozycje zostały zakreślone.

b) depozyty wartościowe to dowody rzeczowe w sprawach karnych lub o wykroczenia, przekazane do depozytu przez organy ścigania na etapie postępowania przygotowawczego. Spośród 20 objętych kontrolą depozytów w 7 przypadkach²² Sąd

¹⁴ Nierozliczone sumy depozytowe dotyczące postępowań cywilnych – stan na 31.12.2022 r.

¹⁵ III K 739/17, III K 963/17, IV K 77/18, IV K 662/18.

¹⁶ IV K 257/19 (obecnie III K 710/19), III K 912/20.

¹⁷ IV K 313/14 (III Z 2/19).

¹⁸ III K 526/21, IV K 1023/22.

¹⁹ V Now 290/11, III K 137/22.

²⁰ III K 1741/96 (IX K 1622/00), III K 34/15, III W 3696/15, III K 277/17, IV K 757/10, IV K 996/12, V Npw 64/12, IX K 1434/04.

²¹ III K 1401/20.

²² III K 623/06 (2722/R), III K 925/11 (4231/R), III K 1170/17 (6377/R), III K 1025/18 (6676/R), IV K 3283/06 (2931/R), IV K 166/18 (4607/R), IV K 538/22 (2734/R).

orzekł ich przepadek na rzecz Skarbu Państwa. W kolejnych 7 sprawach²³ zasądzono zwrot dowodów uprawnionym. W pozostałych przypadkach, na podstawie przekazanej przez OF dokumentacji stwierdzono, że w odniesieniu do 5 depozytów²⁴ nie podejmowano żadnych czynności zmierzających do ich likwidacji, natomiast 1 zaewidencjonowany depozyt²⁵ nie podlegał właściwości SR.

W odniesieniu do 14 przypadków zakończonych wydaniem prawomocnego orzeczenia stwierdzono, że w 6 sprawach²⁶ czynności wynikające z ich treści zostały podjęte z opóźnieniem wynoszącym od 6 m-cy do 2, 7, 8 a nawet 14 lat od przekazania dyspozycji przez Wydział. W pozostałych 8 przypadkach czynności były podejmowane przez OF na bieżąco. Po likwidacji lub zwrocie/wydaniu depozytu pozycje zostały określone.

Nadmienić należy, że również Wydziały nie przekazywały do OF systematycznie wydanych w sprawach orzeczeń. W 3 przypadkach²⁷ orzeczenia zostały przekazane do wykonania po upływie od 2 do 6 lat od ich wydania. W szczególności należy tu przywołać sprawę²⁸, w której postanowieniem z 27.03.2019 r., z uwagi na nie zawarcie w wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych, orzeczono ich przepadek na rzecz Skarbu Państwa. OF po otrzymaniu przedmiotowej dyspozycji podjął czynności związane z jego wydaniem przedstawicielowi Urzędu Skarbowego, jednakże NBP zwrócił dokumenty, z uwagi na niezgodność danych dotyczących osoby, której depozyt dotyczy²⁹. Pismem z 12.03.2021 r. OF poinformował o powyższym III Wydział Karny oraz zwrócił się z prośbą o podjęcie stosownych decyzji. W sprawie po upływie 2 lat Wydział przekazał do OF mailem z 30.11.2023 r. informację, że „*termin odbioru depozytu (...) wyznaczony jest do 1 marca 2025 roku*”. Jak ustalono w przedmiotowej sprawie Wydział nie przekazał do OF istotnych informacji dotyczących jej rozstrzygnięcia. OF nie otrzymał postanowienia z 23.06.2021 r., którym dokonano sprostowania omyłki pisarskiej, w wyniku której Sąd mylnie orzekł przepadek dowodu rzeczowego. Do OF nie zostało również przekazane postanowienie z 23.06.2021 r. w przedmiocie złożenia do depozytu przedmiotowego dowodu, z uwagi na śmierć dotychczasowego uprawnionego. Jednocześnie nadmienić należy, że Wydział podjął stosowne kroki wynikające z art. 6 ust. 5 *ulnd*, tj. dokonał wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej Sądu na okres 6 m-cy. Powyższe nie zmienia jednak faktu, że z uwagi na zmianę dotychczasowego orzeczenia, wszelkie dalsze postanowienia w niniejszej sprawie powinny być przekazane do OF.

Problem z wymianą informacji pomiędzy OF a Wydziałami miał również miejsce w innych przypadkach. Niezrozumiałym jest opieszła reakcja Wydziału lub jej brak, na kierowane w sprawach zapytania OF, z reguły dotyczące niezbędnych danych osób uprawnionych do odbioru depozytu, m.in. numerów dowodów osobistych. W 2 sprawach³⁰ mimo wydanych postanowień w przedmiocie zwrotu dowodów rzeczowych dotychczas nie wykonano zawartej w nich dyspozycji, gdyż OF³¹ w 1 przypadku przez ponad 10 lat nie otrzymał stosownych informacji, a w kolejnym po upływie 10 lat Wydział poinformował, że uprawniony do odbioru depozytu zmarł.

²³ III K 724/10 (3871/R), III K 78/16 (5604/R), IV K 638/06 (2722/R), IV K 778/06 (2628/R), IV K 1158/06 (1832/R), IV K 1425/08 (3507/R), IV K 556/19 (6932/R).

²⁴ IV Kp 1348/77 (10051/R), IV K 507/15 (5721/R), IV K 70/19 (6658/R), IV K 566/21 (7455/R), IV K 1245/21 (7565/R).

²⁵ IV K 727/17 (3764/R).

²⁶ III K 1025/18 (6676/R), IV K 638/06 (2722/R), IV K 778/06 (2628/R), IV K 1158/06 (1832/R), IV K 3283/06 (2931/R), IV K 1425/08 (3507/R).

²⁷ III K 925/11 (4231/R), IV K 166/18 (4607/R), III K 78/16 (5604/R).

²⁸ III K 78/16 (5604/R).

²⁹ W poleceniu wydania depozytu wskazano, że dotyczy on oskarżonej, natomiast w deklaracji depozytowej wymieniona była pokrzywdzona.

³⁰ IV K 778/06 (2628/R), IV K 1425/08 (3507/R).

³¹ Pisma OF z: 11.05.2013 r. i 2.07.2013 r. oraz kolejne odpowiednio z 14.11.2023 r. i 27.11.2023 r.

Zarówno brak właściwej współpracy między komórkami organizacyjnymi Sądu, jak i praktyka podejmowania depozytów przez pracownika OF, miały również wpływ na wykonanie kolejnych wydanych w sprawach orzeczeń zarówno dotyczących zwrotu, jak i przepadku na rzecz Skarbu Państwa.

W 1 sprawie³², w której Sąd orzekł przepadek poprzez wpłatę środków na rachunek bankowy SR, OF 16.05.2013 r. dokonał podjęcia depozytu z NBP, po czym złożył w kasie Sądu. Tego samego dnia zawiadomił Wydział o konieczności powołania komisji w celu otwarcia i przeliczenia depozytu. OF ponawiał powyższe w kolejnych pismach z 12.08.2013 r. oraz z 19.02.2016 r., lecz każdorazowo korespondencja pozostawała bez odpowiedzi. Dopiero 14.12.2023 r. do OF wpłynęła informacja, że skazany w sprawie zmarł, co w świetle wydanego w przedmiocie depozytu orzeczenia nie ma żadnego wpływu na jego wykonanie. Przedmiotowy depozyt od ponad 10 lat przechowywany jest w kasie Sądu i do zakończenia czynności kontrolnych prowadzonych na miejscu w kontrolowanej jednostce nie dokonano jego komisyjnego przeliczenia i nie wykonano orzeczonego wobec niego przepadku. W tym miejscu nadmienić należy, że depozyt, który w wyniku wydanego w sprawie orzeczenia przeszedł na własność Skarbu Państwa, zgodnie z art. 10 *ulnd*, powinien zostać przekazany naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego. Zastosowanie się do przepisu ww. ustawy wyeliminowałoby powstanie zaistniałej sytuacji.

W kolejnej sprawie³³, mimo orzeczonego, stosownie do art. 10 *ulnd* przepadku³⁴, zarządzeniem Wydziału z 14.01.2013 r. polecono OF podjęcie depozytu z NBP. Dopiero po odebraniu depozytu i złożeniu go w kasie Sądu, Wydział pismem z 13.05.2013 r. przekazał do OF wyrok celem wykonania przepadku na rzecz urzędu skarbowego. Z uwagi na to, że depozyt nie był już przechowywany w NBP OF nie mógł dokonać czynności wynikających wprost z wydanego orzeczenia, o czym informował Wydział. Przedmiotowy depozyt ponad 10 lat przechowywany był w Sądzie i dopiero na zarządzenie z 14.12.2023 r., którym na wniosek OF dookreślono miejsce jego przechowywania, 20.12.2023 r. doszło do wydania depozytu przedstawicielowi właściwego urzędu skarbowego. W ocenie kontroli wydanie przez Wydział zarządzenia w przedmiocie podjęcia depozytu przez OF było całkowicie nieuzasadnione i jedynie wydłużyło czynności związane z wykonaniem prawomocnego orzeczenia.

Niezrozumianą decyzją było także podjęcie z NBP depozytu przez pracownika OF w sprawie³⁵, w której orzeczono³⁶ zwrot dowodu rzeczowego oskarżonemu i wystawiono na tę okoliczność odpowiednie polecenie zwrotu³⁷. Przedmiotowy depozyt od 13.03.2014 r. znajduje się w kasie Sądu. Z informacji przekazanej przez Wydział do OF pismem z 14.12.2023 r. wynika, że uprawniony do odbioru depozytu został poproszony o kontakt w celu ustalenia daty jego odbioru. Powyższe nie zmienia faktu, że wydane w sprawie orzeczenie od ponad 17 lat nie zostało wykonane.

Również kolejne wydane w sprawie³⁸ orzeczenie w przedmiocie zwrotu dowodu rzeczowego dotychczas nie zostało wykonane. Przedmiotowy dowód od 12.07.2023 r. przechowywany jest w IV Wydziale Karnym. Decyzja³⁹ o jego podjęciu przez pracownika

³² IV K 3283/06 (2931/R).

³³ III K 925/11 (4231/R).

³⁴ Wyrok z 22.09.2011 r., prawomocny z dniem 30.09.2011 r.

³⁵ IV K 638/06 (2722/R).

³⁶ Wyrok z 17.05.2006 r., prawomocny z dniem 25.05.2006 r.

³⁷ Wpłynął do OF 26.07.2006 r.

³⁸ Wyrok z 9.01.2020 r., prawomocny z dniem 17.01.2020 r.

³⁹ Zarządzenie z 4.07.2023 r.

OF związana była z przekazaną przez NBP informacją⁴⁰ o niewykonaniu dyspozycji zwrotu, z uwagi na nieodebranie przez uprawnionego korespondencji w sprawie. W ocenie kontroli przedmiotowy depozyt powinien być nadal przechowywany w banku, natomiast Sąd po otrzymaniu informacji o braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu powinien podjąć czynności wynikające z art. 4 ust 5 *ulnd*, tj. dokonać wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy.

Ponadto stwierdzono, że wydane w sprawie⁴¹ prawomocne orzeczenie – wyrok z 13.05.2013 r., nie zawierało rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodu rzeczowego przechowywanego w NBP. Dopiero zarządzeniem z 22.03.2021 r. postanowiono o jego zwrocie. W niniejszej sprawie uchylono obowiązującemu w dniu wydania wyroku postanowieniu § 61 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. *Regulamin urzędowania sądów powszechnych* zgodnie z którym, w razie niezamieszczenia w orzeczeniu niezbędnych rozstrzygnięć co do dowodów rzeczowych, kosztów sądowych lub co do zaliczenia tymczasowego aresztowania, przewodniczący posiedzenia podejmuje niezwłocznie czynności zmierzające do wydania postanowienia w tym przedmiocie. W opisywanej sytuacji przedmiotowe postanowienie zostało wydane po upływie 8 lat od wydanego w sprawie orzeczenia.

Wobec pozostałych 5 depozytów⁴², na podstawie przekazanej przez OF dokumentacji stwierdzono, że Sąd nie podejmował żadnych czynności zmierzających do ich likwidacji, co było niezgodne z postanowieniami *ulnd* zgodnie z którymi, do postępowania w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu powinno dochodzić na wniosek lub z urzędu po upływie przewidzianych w niej terminów (art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 4). W szczególności należy przywołać depozyt⁴³, wobec którego wyrokiem Sądu Rejonowego Warszawa Praga z 23.11.1977 r. orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa. Przedmiotowy wyrok wraz z deklaracją depozytową oraz poleceniem wydania depozytu wydanym przez Sąd Rejonowy Warszawa Śródmieście wpłynął do Sądu 3.07.2012 r., natomiast w sprawie dotychczas nie podjęto żadnych czynności.

W kwestii depozytu⁴⁴, który de facto nie podlegał właściwości SR ustalono, że OF dokonał jego zaprzychodowania na podstawie dokumentów przekazanych przez IV Wydział Karny przy piśmie z 19.12.2019 r. W treści przedmiotowego pisma wskazano, że przekazaniu podlegały oryginały dokumentów, tj. dowodu depozytowego nr 3764/R z 4.03.2010 r. oraz deklaracji depozytowej z 4.03.2010 r. W wyniku przeprowadzonej przez OF w 2023 r. weryfikacji stanu depozytów wartościowych uzyskano z NBP informację, że depozyt ten w rzeczywistości był w dyspozycji Sądu Rejonowego Warszawa Praga-Północ, a następnie został przekazany do Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga. Ostatecznie depozyt został wydany 25.06.2010 r., tj. przed przekazaniem do zaprzychodowania w księdze depozytowej oryginału deklaracji depozytowej oraz kopii dowodu depozytowego. OF poinformował o powyższym IV Wydział Karny pismem z 5.12.2023 r., zwracając się jednocześnie z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie. Do zakończenia czynności kontrolnych prowadzonych na miejscu w kontrolowanej jednostce OF nie otrzymał żadnych dyspozycji w tym zakresie.

Jednocześnie ustalono, że Wydziały nie zawsze przekazywały do OF oryginały deklaracji i dowodów depozytowych bezpośrednio po ich wpływie do Sądu. Dokumenty te były

⁴⁰ Pismo z 26.01.2021 r., znak: WSK-SKD-AC-6441-417/20.

⁴¹ III 724/10 (3871/R).

⁴² IV Kp 1348/77 (10051/R), IV K 507/15 (5721/R), IV K 70/19 (6658/R), IV K 566/21 (7455/R), IV K 1245/21 (7565/R).

⁴³ 10051/R, sygn. akt IV Kp 1348/77.

⁴⁴ *Ibidem* przypis nr 25.

zazwyczaj kierowane do OF dopiero po wydaniu wyroku w sprawie wraz z dyspozycją wykonania zawartego w nim orzeczenia. Powyższe powodowało, że OF odpowiadający za ewidencję depozytów wartościowych i dokonywanie uzgodnień, nie posiadał bieżących/aktualnych danych w tym zakresie. Jak już wspomniano w pkt. 2.1 niniejszego dokumentu pokontrolnego, w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w Sądzie, Zarządzeniem Prezesa i Dyrektora nr 205/2023 z 28.12.2023 r. doprecyzowano sposób postępowania z depozytami wartościowymi określając termin⁴⁵ przekazania ww. dokumentów do OF. Uwzględniając powyższe w toku kontroli Sąd podjął odpowiednie czynności w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia.

Ustalenia w zakresie postępowania z depozytami wartościowymi świadczą o niewystarczającym nadzorze i kontroli ze strony wykonawczej nad sprawami w tym zakresie. Dowodzą również o niewłaściwej komunikacji pomiędzy Wydziałami a OF w przedmiocie przekazywania informacji o wpływających do Sądu sprawach, w których na etapie prowadzonych postępowań przygotowawczych zostały zdeponowane wartościowe dowody rzeczowe. Jest także potwierdzeniem dotychczasowych ustaleń w tym zakresie, opisanych w pkt. 2.2 niniejszego dokumentu pokontrolnego.

c) 56 spraw w zakresie sum depozytowych prowadzonych przez I Wydział Cywilny (dalej: I WC). Na wstępie należy zauważyć, iż dokumentacja znajdująca się w OF oraz w aktach sprawy była w wielu przypadkach niekompletna, co uniemożliwiło pełną analizę w niniejszym przedmiocie. Spośród wszystkich poddanych kontroli spraw:

- 22 (39,28%) stanowiło depozyty złożone na podstawie art. 693² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego*⁴⁶. Do dnia rozpoczęcia kontroli, w 6⁴⁷ przypadkach zwrócono depozyt osobie uprawnionej (w tym tylko w jednym przypadku dokonano zwrotu wraz z odsetkami). Podkreślenia wymaga, że w przypadku stwierdzenia wypłaty kwoty depozytu, bez powstałych w wyniku jego przechowywania odsetek, OF powinien zawiadomić odpowiedni Wydział. Ponadto, niewypłacenie uprawnionym do odbioru depozytu należnych odsetek było niezgodnie z postanowieniami § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie *szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych*⁴⁸, jak również świadczy o braku właściwej kontroli merytorycznej. W 3⁴⁹ przypadkach, nie upłynął jeszcze termin na jaki został złożony depozyt. W 13⁵⁰ przypadkach uchybiono terminom wskazanym w art. 6 ust. 4 i 5 *ulnd* i nie podjęto działań zmierzających do likwidacji depozytów.

W pozostałych przypadkach nierozliczone kwoty stanowiły:

- 19 niepodjętych zwrotów opłaty sądowej⁵¹, w których podejmowano próby zwrotu należności przekazami pocztowymi, jednak nie były odbierane w terminie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji nie sposób wywnioskować czy wszystkie zawiadomienia zostały dostarczone do adresata w sposób prawidłowy. OF nie

⁴⁵ Do 3 dni.

⁴⁶ Dz. U. 2023 r., poz. 1550.

⁴⁷ INS 1400/14, INS 1412/14, INS 1759/14, INS 1418/15, INS 1103/16, IINS 903/11.

⁴⁸ Oprocentowanie sum depozytowych oraz sum na zlecenie stanowiących własność osób fizycznych, prawnych i innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej - po potrąceniu kosztów związanych z prowadzeniem rachunku bankowego - powiększa ich wartość. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1476 ze zm.).

⁴⁹ INS 9/16, INS 684/16, IINS 801/15.

⁵⁰ INS 84/06, INS 634/06, INS 872/06, INS 128/17, ICO 1460/12, IINS 1488/00, IINS 1251/04, IINS 336/08, IINS 629/11, IINS 1065/11, IINS 1164/13, IINS 834/14, IINS 786/17.

⁵¹ INS 8/08, INS 1444/09, INS 1504/11, INS 1256/12, INS 1655/13, INS 797/15, INS 956/16, INS 710/18, INS 155/19, INS 698/19, IC 138/11, IINS 1358/11, IINS 1116/13, IINS 123/14, IINS 1278/14, IINS 1304/14, IINS 1186/15, IINS 171/17, IINS 176/17.

zawiadamił Wydziałów merytorycznych o nieodebraniu przez uprawnionego przekazu pocztowego. Czynności mających na celu likwidację środków pozostałych na koncie sum depozytowych z tytułu niepodjętego zwrotu opłaty sądowej nie dokonywano⁵²;

- 12 nierozliczonych kwot zaliczki, z czego jedna należność została zwrócona bez odsetek⁵³, natomiast w przypadku pozostałych 11⁵⁴ skontrolowanych przypadków, w tożsamy sposób jak opisano powyżej, podejmowano próby zwrotu należności przekazami pocztowymi, które jednak nie były odbierane w terminie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji nie sposób wywnioskować czy wszystkie zawiadomienia zostały dostarczone do adresata w sposób prawidłowy. OF nie zawiadamił Wydziałów merytorycznych o nieodebraniu przez uprawnionego przekazu pocztowego. Nie dokonywano stosownych czynności mających na celu likwidację środków pozostałych na koncie sum depozytowych z ww. tytułu;
- 2 opłaty sądowe⁵⁵, wobec których nie podejmowano czynności mających na celu ich przeksięgowanie;
- 1 niepodjęta kwota rekompensaty⁵⁶, gdzie również była podjęta próba zwrotu przekazem pocztowym, który nie został odebrany w terminie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji nie można jednoznacznie stwierdzić, czy odbiorca został należycie powiadomiony. OF nie zawiadamił Wydziałów merytorycznych o nieodebraniu przez uprawnionego przekazu pocztowego. Podobnie jak w przypadkach opisanych powyżej nie podejmowano czynności i mających na celu likwidację pozostałych na koncie sum depozytowych środków.

Dodatkowo zaznaczyć należy, iż z uwagi na istotne braki w dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w OF⁵⁷, nie sposób zidentyfikować czego dotyczy wpłata uiszczona w związku z wyrokiem z dnia 22.04.2008 r. Wiadomo jedynie, iż kwota została złożona na depozyt. W kolejnej wybranej do próby sprawie, SR wystosował pismo z 12.09.2022 r., do komornika ws. sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych na miejscu SR nie otrzymał odpowiedzi. Z akt sprawy nie wynika jakoby sąd wysyłał jakiegokolwiek ponaglenie do komornika w niniejszej sprawie. Natomiast w sprawie⁵⁸, postanowieniem SR dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z 7.11.2014 r. o sygn. akt IINS 834/14 oraz z 8.12.2015 r. o sygn. akt II Ns 677/15 - zezwolono na złożenie kwot do depozytu kolejno kwoty 124 052,64 zł oraz 712,32 zł⁵⁹. Postanowiono, że depozyt może zostać wydany osobie, która wykaże, że posiada status wspólnika Sp. z o.o.⁶⁰ po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie⁶¹. Z akt sprawy wynika, że w sprawie odbioru depozytu w wysokości 124 052,64 zł zostało wywieszzone w Urzędzie Miasta Stołecznego Warszawy ogłoszenie od 19.11. do 22.12.2014 r. Z akt sprawy nie wynika, jakoby były poczynione jakiegokolwiek inne czynności w sprawie zwrotu lub likwidacji depozytu.

⁵² Art. 82 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej: ustawa o kosztach sądowych) Dz. U. z 2005 r. nr 167, poz. 1398; Dz. U. z 2014 r., poz. 1025.

⁵³ IINS 270/14.

⁵⁴ IINS 179//07, IINS 1468/07, IINS 653/08, IINS 1586/09, IINS 836/10, IINS 211/06, IINS 1358/06, IINS 674/08, IINS 1190/13, IC 1044/06, IC 1255/06.

⁵⁵ ICO 2202/12, IINS 1018/16.

⁵⁶ IINS 744/15.

⁵⁷ IINS 84/06.

⁵⁸ IINS 834/14.

⁵⁹ Depozyty były powiązane ze sprawą o sygn. akt VII Gc 2467/13.

⁶⁰ Magnum X.

⁶¹ o sygn. akt VII Gc 2467/13 SR Praga-Północ w Warszawie.

W stosunku do kontrolowanych depozytów czynności w sprawach nie były podejmowane na bieżąco. Mając powyższe na uwadze stwierdzono, że Sąd nie stosował się do przepisów art. 6 ust. 2 *ulnd* zgodnie z którym, wezwanie do odbioru depozytu powinno nastąpić niezwłocznie po jego złożeniu lub uzyskaniu wiadomości o wystąpieniu okoliczności, która umożliwia odebranie tego depozytu oraz do art. 4 wspomnianej ustawy, który to stanowi, iż likwidacja niepodjętego depozytu z mocy prawa następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do odbioru depozytu, który to wynosi 3 lata od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania, o którym mówi art. 6 § 5 *ulnd*. Jak również do ustawy o kosztach sądowych, która w art. 81 wskazuje, że roszczenie strony o zwrot opłaty sądowej przedawnia się z upływem trzech lat, licząc od dnia powstania tego roszczenia⁶².

W wyniku kontroli stwierdzono, że OF nie wysyłał informacji zwrotnej do Wydziałów merytorycznych o tym czy należność/depozyt zostały pobrane przez upoważnioną osobę, czy wróciła na konto SR. W związku z powyższym Wydziały merytoryczne nie posiadały pełnej i aktualnej wiedzy o stanie depozytów/należności przypisanych do sprawy.

OF dokonywał rozdysponowania środków przechowywanych w depozycie sądowym na podstawie sporządzanych przez Wydziały zarządzeń/poleceń wypłaty. We wszystkich sprawach poddanych analizie dokumentów, sprawdzenia pod względem merytorycznym dokonywała ta sama osoba, która takie polecenie wypłaty sporządzała.

Innych niż opisane powyżej uchybień i nieprawidłowości nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 180-1758]

3. Windykacja należności sądowych

Działalność Sądu w obszarze windykacji należności sądowych została oceniona pozytywnie z zastrzeżeniami. We wszystkich objętych kontrolą sprawach Sąd podjął działania zmierzające do wyegzekwowania należności sądowych. Jednakże część działań podejmowanych było nieterminowo. Ponadto w przeważającej większości Karty Dłużnika (dalej: KD) nie były w całości wypełniane. Nie odnotowywano na nich wszystkich informacji, które były wymagane. Dodatkowo stwierdzono, że nie zmieniano statusu KD po dokonaniu istotnych czynności w sprawie.

3.1. Analiza wewnętrznych uregulowań dotyczących należności sądowych

W okresie objętym kontrolą w SR obowiązywała *Instrukcja ewidencji i egzekucji należności sądowych w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie*, wprowadzona zarządzeniem Nr 52/2017 Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie (zmieniona Zarządzeniem Nr 22/2021 Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 24 lutego 2021 r.) Zarządzeniem Nr 130/2022 z dnia 20 października 2022 r. wprowadzono do stosowania *Instrukcję ewidencji i egzekucji należności sądowych w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie* (dalej: *Instrukcja dot. należności*), która obowiązywała na dzień rozpoczęcia kontroli. Wewnętrzne regulacje dotyczące należności sądowych opracowane zostały w sposób szczegółowy. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

3.2. Ustalenia w zakresie windykacji należności sądowych W zakresie należności wymagalnych, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały przedawnione ani umorzone na koniec: 2018 r., 2021 r. oraz na dzień rozpoczęcia

⁶² Art. 84 § 4 ustawy o kosztach sądowych mówi, że przepisy art. 80-82 tej ustawy stosuje się odpowiednio do zwrotu zaliczek.

kontroli⁶³, na podstawie skontrolowanych KD⁶⁴ oraz dokumentów z akt spraw ustalono⁶⁵, że we wszystkich sprawach podjęto działania zmierzające do wyegzekwowania należności. Niemniej jednak, stwierdzono następujące nieprawidłowości⁶⁶ i uchybienia dotyczące:

- dokonania przypisu należności po upływie terminu 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia bądź od daty zwrotu akt sądowi I instancji, co było niezgodne z postanowieniami *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* wprowadzonego rozporządzeniami Ministra Sprawiedliwości z dnia: 23 lutego 2007 r.⁶⁷, 25 czerwca 2015 r.⁶⁸, 23 grudnia 2015 r.⁶⁹ i 18 czerwca 2019 r.⁷⁰ (odpowiednio § 357, § 369 a następnie § 391) - dotyczy 88⁷¹ ze 100 spraw (88% populacji);
- nieodnotowania w KD m.in. daty: zarządzenia wykonania wyroku – w 30 sprawach⁷² (30%), skierowania akt – w 60 sprawach⁷³ (60%), otrzymania/wpływu akt w 12 sprawach⁷⁴ (12%), doręczenia wezwania do zapłaty w 14 sprawach⁷⁵ (14%);
- dokonania wezwania do zapłaty po upływie 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego koszty sądowe - w 9 sprawach⁷⁶ na 69 (13%), w których zasądzono do zapłaty koszty sądowe, co było niezgodne z terminem określonym w § 161 pkt. 1 *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych*;
- przekroczenia 7 dniowego terminu wskazanego w § 5 pkt 2 *Instrukcji ewidencji należności* na wysłanie dłużnikowi wezwania do zapłaty liczonego od dnia otrzymania akt przez sekcję wykonawczą – w 43 sprawach⁷⁷ (43%). W jednej sprawie brak daty wysłania wezwania do zapłaty⁷⁸, a w 9 sprawach⁷⁹ (9%) brak daty otrzymania akt przez sekcję wykonawczą;
- przekazania akt sprawy do sekcji wykonawczej z przekroczeniem 14 dniowego terminu liczonego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, wskazanego w § 4 *Instrukcji ewidencji należności* w 12⁸⁰ na 14 spraw cywilnych (85%);

⁶³ Na podstawie przedłożonych wykazów należności na 31.12.2018 r., 31.12.2021 r. oraz 18.12.2023 r.

⁶⁴ Próba losowa 100 spraw wybrana z przedstawionych przez Sąd wykazów KD.

⁶⁵ Sprawdzono w szczególności prawidłowość i terminowość dokonywania przypisów należności oraz terminowość wszczynanych postępowań egzekucyjnych.

⁶⁶ W dokumencie wymieniono przykładowe KD, w których stwierdzono uchybienia. Wszystkie skontrolowane KD z SR znajdują się w zestawieniu *Analiza kart dłużnika SR Warszawa Praga-Południe* (dalej: *Analiza KD*).

⁶⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 259.

⁶⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 925.

⁶⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 2316.

⁷⁰ Dz. U. z 2019 r., poz. 1141, Dz. U. z 2021 r., poz. 2046, Dz. U. z 2022 r., poz. 2514 ze zm.

⁷¹ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 01/2018/00209 (I NS 886/15), 2/2018/0027 (II C 269/07), 03/2017/02941 (III K 817/17), 03/2018/00269 (III W 3184/17).

⁷² *Analiza KD*, m.in. KD nr: 03/2017/01157 (III W 737/17), 03/2017/01417 (III W 929/17), 04/2016/00819 (IV W 2019/16), 04/2018/02250 (IV K 1265/17).

⁷³ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 04/2018/02250 (IV K 1265/17), 04/2018/02323 (IV K 78/17), 04/2018/02393 (IV W 1982/18), 03/2022/00464 (III W 1925/21).

⁷⁴ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 04/2020/00678 (IV K 819/19), 04/2023/02140 (IV W 1890/23), 04/2023/02222 (IV W 1998/23), 04/2023/02462 (IV W 2229/23).

⁷⁵ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 2/2018/00027 (II C 269/07), 03/2017/00623 (III K 353/16), 03/2018/00718 (III W 259/18), 03/2018/02421 (III W 2142/18).

⁷⁶ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 03/2018/00269 (III W 3184/17), 04/2018/00904 (IV W 160/18), 03/2023/00470 (III W 1372/22), 04/2022/00099 (IV K 833/21).

⁷⁷ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 2/2018/00027 (II C 269/07), 03/2017/00623 (III K N353/16), 03/2018/00269 (III W 3184/17), 03/2018/02162 (III W 1767/18).

⁷⁸ *Analiza KD*, KD nr 04/2016/00819, sygn. akt IV W 2019/16.

⁷⁹ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 04/2016/00819 (IV W 2019/16), 04/2018/02150 (IV KOP 23/18), 04/2018/02250 (IV K 1265/17), 04/2018/02393 (IV W 1982/18).

⁸⁰ *Analiza KD*, m.in. KD nr: 01/2018/00209 (I NS 886/15), 2/2018/00027 (II C 269/07), 06/2015/00006 (VI P 608/07), 09/2018/00122 (VII Co 381/18).

- przekazania akt sprawy do sekcji wykonawczej z przekroczeniem 3 dniowego terminu, liczonego od dnia stwierdzenia prawomocności orzeczenia, wskazanego w § 8 pkt 2 *Instrukcji ewidencji należności* w 58⁸¹ na 86 spraw karnych (67%);
- braku daty zarządzenia o wykonaniu wyroku w 19⁸² na 100 spraw (19%). W jednej sprawie data zarządzenia o wykonaniu wyroku (8.09.2016 r.) jest późniejsza niż data wysłania wezwania do zapłaty (26.02.2015 r.)⁸³;
- dokonania przypisu po upływie 14 dni od daty otrzymania akt przez sekcję wykonawczą w 20⁸⁴ sprawach karnych na 86 skontrolowanych (23%), co narusza § 8 pkt. 4 *Instrukcji ewidencji należności*. W 10⁸⁵ sprawach karnych (11%) brak daty wpływu akt sprawy do sekcji wykonawczej. W sprawach cywilnych przypisu dokonano w terminie we wszystkich poddanych analizie sprawach;
- niezmienniania statusu KD po dokonaniu istotnych czynności w sprawie (przykładowo w przypadku zapłacenia należności na KD niejednokrotnie znajdował się nadal poprzedni status KD, tj. np. KZPW, na wezwanie, raty; po uiszczeniu należności KD powinna zostać zamknięta).

Innych nieprawidłowości i uchybień w opisywanym obszarze nie stwierdzono.

Z KD wynika, że w 26 sprawach na 100 skontrolowanych należność została uiszczona (26%). Dodatkowo w 29 przypadkach na 84 (34%), w których zasądzono karę grzywny, Sąd wydał postanowienie w przedmiocie zamiany kary grzywny na karę pozbawienia wolności⁸⁶. Po wydaniu wspomnianego postanowienia, w 7 przypadkach (8%) grzywna została spłacona. Dodatkowo w 26 sprawach (26%) wydano postanowienia komornicze o bezskuteczności egzekucji, w tym po wydaniu postanowienia w 15 sprawach (57%) orzeczono zamianę kary grzywny na karę zastępczą pozbawienia wolności (w 6 przypadkach grzywna została zapłacona).

Ponadto w 9 przypadkach (31%) dokonano rozłożenia spłaty zadłużenia na raty, w tym w 2 przypadkach wydano postanowienie w przedmiocie odwołania rozłożenia na raty i zamiany grzywny na karę pozbawienia wolności⁸⁷.

[akta kontroli str. 1759-2566]

4. Wydatki związane z postępowaniem sądowym

W Sądzie nie funkcjonowała w pełni kontrola merytoryczna dowodów księgowych, w tym weryfikacja zawartych w poleceniach wypłaty danych na etapie sporządzania ich przez Wydziały, tzw. kontrola „drugiej pary oczu”. Ponadto brak było w części czytelnych podpisów lub imiennych pieczętek z parafami osób je sporządzających. Terminy zarówno samego sporządzenia polecenia do OF, jak również realizacji wypłaty przez OF w niektórych przypadkach były odległe. W SR dokonywano także wypłat po terminach wynikających z wystawionych przez pełnomocników faktur. Orzecznictwo Sądu

⁸¹ Analiza KD, m.in. KD nr: 03/2023/02611 (III K 846/23), 04/2017/01601 (IV K 892/14), 04/2021/01363 (IV K 147/21), 04/2022/00099 (IV K 833/21).

⁸² Analiza KD, m.in. KD nr: 04/2016/00819 (IV W 2019/16), 04/2018/02393 (IV W 1982/18), 04/2021/01363 (IV K 147/21), 04/2023/00095 (IV K 185/22).

⁸³ Analiza KD, KD nr 04/2016/02243, sygn. akt IV W 3583/14.

⁸⁴ Analiza KD, m.in. KD nr: 03/2023/01589 (III K 1060/22), 04/2022/00099 (IV K 833/21), 04/2022/02076 (IV W 1401/22), 04/2023/00095 (IV K 185/22).

⁸⁵ Analiza KD, m.in. KD: 04/2016/00819 (IV W 2019/16), 04/2018/02150 (IV KOP 23/18), 04/2018/02250 (IV K 1265/17), 04/2018/02323 (IV K 78/17), 04/2018/02393 (IV W 1982/18), 04/2020/00678 (IV K 819/19), 04/2023/02140 (IV W 1890/23), 04/2023/02222 (IV W 1998/23), 04/2023/02462 (IV W 2229/23), 04/2023/02647 (IV W 2380/23).

⁸⁶ Analiza KD, m.in. KD nr: 04/2022/01456 (IV K 92/22), 04/2022/02076 (IV W 1401/22), 04/2023/00457 (IV W 116/23), 04/2023/01299 (IV W 929/13).

⁸⁷ Analiza KD, KD nr: 04/2016/02955 (IV K 854/15), 04/2017/01601 (IV K 892/14).

w zakresie przyznawania świadkom należności związanych z kosztami podróży było niejednolite. Przedstawiona dokumentacja w niektórych przypadkach nie odzwierciedlała w pełni dokonania wypłaty całej kwoty należnej do zwrotu. Stwierdzono także przypadek niewypłacania przez SR zwrotu w przyznanej wysokości. Mając powyższe na uwadze, a także szczegółowe ustalenia opisane w dalszej części niniejszego dokumentu, przedmiotowy obszar działalności Sądu oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

Kontroli poddano dokumenty na podstawie, których wypłacono: wynagrodzenia pełnomocnikom z urzędu w lutym 2022 r. (§ 4610 poz. 3 i 19) oraz należności świadkom w sierpniu 2022 r. (dojazd i rekompensaty za utracony zarobek - § 3030 poz. 3 i 4).

4.1. Analiza wewnętrznych regulacji dotyczących wydatków związanych z postępowaniem sądowym

Kwestie związane z wydatkami związanymi z postępowaniem sądowym określała *Instrukcja obiegu dowodów finansowo-księgowych*. W § 41 zatytułowanym *Dowody księgowe z zakresu postępowania sądowego* zawarto regulacje dotyczące kontroli wewnętrznej dokumentów, jak również procedurę związaną z wydatkami w postępowaniu sądowym.

4.2. Wynagrodzenia ponoszone na pełnomocników z urzędu (§ 4610 poz. 3 i 19)

Pełnomocnikom w kontrolowanym okresie wypłacono w 42⁸⁸ sprawach łącznie kwotę 50 396,82 zł.

Dokumentami wszczynającymi proces wypłaty należności dla obrońców z urzędu były polecenia wypłaty przygotowywane przez poszczególne wydziały SR. Załącznikami do niniejszych dokumentów były odpisy orzeczeń oraz otrzymane faktury pełnomocników. Kwoty faktur były zgodne z kwotami zasądzonymi w postępowaniach jako zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Przekazane przez wydziały SR dokumenty zostały opatrzone adnotacją o przeprowadzeniu kontroli pod względem formalno-rachunkowym i zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora i Gł. księgowego. Dokonane wydatki zostały prawidłowo zakwalifikowane i ujęte w ewidencji księgowej Sądu.

W 20 przypadkach na 45 polecenia wypłaty parafowane były przez jedną osobę — nie stosowano praktyki tzw. „dwóch par oczu” przy ich sporządzaniu. W 5 przypadkach⁸⁹ na dokumentach widniały imiona i nazwiska osób je sporządzających, jednak bez ich podpisów. Stwierdzono także, iż na wszystkich poleceniach wypłaty brak było numerów kont; przelewów dokonano jednak na konta bankowe wskazane przez zainteresowanych. Wypłaty dokonywane były zazwyczaj po terminach wynikających z wystawionych przez pełnomocników faktur. Z przedłożonych dokumentów wynika, że w sprawie o sygn. akt VI Ka 116/21 pełnomocnik wystawił fakturę po wpływie polecenia wypłaty do OF⁹⁰. Jednocześnie w dokumentacji nie ma informacji z OF, że w przedłożonej do niego dokumentacji brak jest ww. załącznika. Dodatkowo w ok 1/5 kontrolowanych spraw polecenia wypłaty były sporządzane przez wydziały SR w terminie od ok 2 miesięcy do nawet 16 miesięcy⁹¹ od otrzymania faktury.

⁸⁸ Natomiast 45 wypłat wynagrodzeń, w tym 4 wypłaty do sprawy o sygn. akt III K 580/18.

⁸⁹ Sygn. akt: II C 565/19, V RNS 368/20, V RNS 676/20, V RNS 726/20, V RNS 536/21.

⁹⁰ Faktura nr FV/2022/4 z 24.02.2022 r., polecenie wypłaty z 9.12.2021 r. (na dokumencie prezentata z 28.02.2022 r.).

⁹¹ Postanowienie z 25.09.2020 r., sygn. akt VI P 14/20, faktura nr 05/10/2020 z 8.10.2020 r., polecenie wypłaty z 7.02.2022 r., ponaglenie do zapłaty pismem z 18.05.2021 r. (wpływ do Sądu 26.05.2021 r.).

W większości kontrolowanych spraw dokumenty przekazane z wydziałów do OF były tożsame z tymi znajdującymi się w aktach spraw poza 17 przypadkami⁹², w jednym przypadku (sygn. akt IV K 912/19) brak było możliwości weryfikacji z uwagi na fakt, iż akta sprawy zostały przekazane do innego sądu. W sprawie o sygn. akt V RNS 726/20 do OF została przekazana kompilacja postanowień z I i II instancji. Orzeczenia przekazane do OF wraz z poleceniami wypłaty nie były kopią dwóch postanowień z akt sprawy lecz zrobiono z nich jeden dokument stanowiący kompilację 2 oryginalnych. Z orzeczenia II instancji zrobiono wyciąg w zakresie punktu, który dotyczył wypłaty wynagrodzenia dla pełnomocnika z urzędu. Ponadto należy zaznaczyć, że w pozostałych sprawach przedkładano do OF wszystkie orzeczenia w sprawie nie tworząc z nich wyciągów.

Innych nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 2567-3281]

4.3. Wydatki ponoszone na świadków (§ 3030 poz. 3 i 4)

Zwrot kosztów ponoszonych przez świadków w badanym okresie stanowił kwotę 3 454,04 zł, w 12 sprawach⁹³. Za przejazdy świadków SR dokonał wypłat na łączną kwotę 2 568,57 zł⁹⁴, za nocleg zwrócono 249,30 zł, za diety 60,00 zł, a za utracony zarobek 576,17 zł.

Wypłaty należności świadkom dokonywano każdorazowo na ich pisemny wniosek złożony w dniu stawiennictwa w sądzie⁹⁵, na podstawie postanowienia sędziego. W 3 przypadkach wnioski zostały złożone przez świadków od 4 do 8 dni po stawiennictwie w Sądzie, zatem po upływie 3-dniowego terminu określonego w art. 618 k § 2 ustawy z 6 czerwca 1997 r. *kodeks postępowania karnego* (dalej: *kpk*)⁹⁶. W 1 przypadku kontrolowanych spraw brak było prezentaty wpływu wniosku do Sądu⁹⁷, co uniemożliwia zweryfikowanie czy ww. termin został dochowany. Należy zaznaczyć, że 1 wniosek⁹⁸ został złożony i podpisany tylko przez 1 świadka, mimo iż dotyczył on zwrotu kosztów za stawiennictwo w Sądzie dwóch osób (przyznano zwrot za wspólny przejazd samochodem prywatnym oraz dwie diety w wysokości po 50%). W przypadku wniosków o zwrot utraconego zarobku świadkowie przedłożyli stosowne zaświadczenia z zakładów pracy lub oświadczenia podatkowe. We wszystkich sprawach wypłata należności świadkom sporządzona była na poleceniu wypłaty i przekazywana do OF zgodnie z zapisami *Instrukcji obiegu dowodów finansowo-księgowych*⁹⁹.

W 7 wnioskach na 14¹⁰⁰ świadkowie wskazali, że do Sądu w dniu rozpraw przyjechali samochodami prywatnymi. Wskazane przez nich kwoty zwrotu kosztów podróży a także przejechane kilometry były weryfikowane przez SR. Kwoty wypłacone były zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. *w sprawie warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością*

⁹² W przedmiotowych sprawach faktury złożone przez pełnomocników znajdowały się jedynie w OF, brak było ich kopii w aktach sprawy.

⁹³ Szczegóły doboru próby w załączniku do niniejszego dokumentu.

⁹⁴ 2 421,37 zł za przejazd samochodem prywatnym oraz 147,20 zł zwrotu za przedłożone bilety.

⁹⁵ W 1 przypadku dzień później, sygn. akt IV K 1047/21.

⁹⁶ Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm. - sygn. akt. IV K 848/20, sygn. akt III K 248/21, sygn. akt III K 158/22.

⁹⁷ Sygn. akt. IV K 724/20 – wniosek z datą sporządzenia 9.05.2022 r., wydruk wniosku z datą 23.06.2022 r., wniosek adresowany do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie.

⁹⁸ W sprawie o sygn. akt. IV K 4/18.

⁹⁹ Z odpisem prawomocnego orzeczenia poświadczonego za zgodność z oryginałem oraz oryginałem wniosku o zwrot kosztów stawiennictwa w sądzie.

¹⁰⁰ W sprawie o sygn. akt VI P 183/21 wpłynęło 3 wnioski.

pracodawcy¹⁰¹ (dalej: rozporządzenie w sprawie warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów). W przypadku utraconego zarobku Sąd przyznawał zwrot zgodnie z art. 618 b § 3 *kpk*. Diety wypłacane były w kwotach przewidzianych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej¹⁰² (dalej: rozporządzenie w sprawie należności przysługujących pracownikowi).

Nadmienić należy, że w 2 przypadkach¹⁰³ postanowienia zostały wydane po upływie 7 miesięcy od daty złożenia przedmiotowych wniosków¹⁰⁴. Dodatkowo w prawie połowie kontrolowanych spraw polecenia wypłaty¹⁰⁵ były sporządzane przez wydziały Sądu w terminie od ok. 2 do 8 miesięcy od wydania postanowienia. Poza 2 przypadkami¹⁰⁶, gdzie należne świadczenia zostały dokonane przekazem pocztowym, zwrot należności świadkom realizowany był na wskazane przez nich numery kont bankowych. Stwierdzono, iż we wszystkich poleceniach wypłaty brak było numerów kont, przelewów dokonano jednak na konta bankowe wskazane przez świadków we wnioskach. Ponadto niewpisywane¹⁰⁷ lub wpisywane niestarannie¹⁰⁸ były adresy świadków umieszczane na poleceniach wypłaty. W 4 przypadkach¹⁰⁹ polecenia wypłaty parafowane były przez jedną osobę — nie stosowano praktyki tzw. „dwóch par oczu” przy ich sporządzaniu. Wydatki były zatwierdzone do zapłaty przez Dyrektora¹¹⁰ i Gł. księgowego, zostały prawidłowo zakwalifikowane i ujęte w ewidencji księgowej Sądu. Dokumenty przekazane z wydziałów do księgowości są tożsame z tymi znajdującymi się w aktach spraw¹¹¹.

Po dokonaniu analizy spraw wynika, iż w różnych wysokościach Sąd przyznawał należności związane z kosztami podróży świadków i tak np.:

- w sprawie o sygn. akt I C 1400/20 Sąd na podstawie wniosku świadka o zwrot kosztów podróży w wysokości 300,00 zł przy przejechanych 450 km¹¹² i czasie podróży 13 h orzekł o wypłacie wnioskowanych 300,00 zł,
- w sprawie o sygn. akt. IV K 4/18 świadek wnioskował o 400,00 zł (przejechał 640 km¹¹³ i 10 h w podróży) Sąd przyznał mu żadaną kwotę 400,00 zł a także 30,00 zł¹¹⁴ z tytułu diety (zwrot kosztów w wysokości przekraczającej żądanie wnioskodawcy),
- w sprawie o sygn. akt III K 1001/21 świadek wniósł o zwrot kosztów podróży w wysokości 600,00 zł za przejechane 750 km. SR w postanowieniu z 24.08.2022 r.

¹⁰¹ Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.

¹⁰² Dz. U. z 2013, poz. 167.

¹⁰³ Postanowienie z 28.06.2022 r., sygn. akt. IV K 848/20 oraz postanowienie z 2.12.2021 r., sygn. akt I C 1400/20.

¹⁰⁴ Odpowiednio w dniu 24.11.2021 r. oraz 22.04.2021 r.

¹⁰⁵ Sygn. akt. IV W 2144/20, sygn. akt III K 248/21, sygn. akt I C 1036/21, sygn. akt VI P 183/21 (3 postanowienia w sprawie), sygn. akt I C 1400/20.

¹⁰⁶ Sygn. akt I C 1400/20, sygn. akt VI P 365/21.

¹⁰⁷ Sygn. akt III K 248/21, sygn. akt III K 1001/21, sygn. akt III K 158/22.

¹⁰⁸ Sygn. akt I C 1036/21 – w poleceniu wypłaty wpisano adres: ul. Kościuszki 241, 06-100 Pułtusk, natomiast we wniosku widnieje zapis: Szlasy Złotki 16, 06-425 Karniewo oraz w oświadczeniu podatkowym świadka także: ul. KEN, 06-100 Pułtusk.

¹⁰⁹ Sygn. akt IV K 724/20, sygn. akt I C 1400/20, sygn. akt. VI P 365/21, sygn. akt I C 1036/21.

¹¹⁰ W 4 przypadkach z upoważnienia dyrektora przez Cezarego Dymkowskiego, Kierownika Oddziału Kadr – sygn. akt I C 1400/20, sygn. akt III K 248/21, sygn. akt III K 1001/21, sygn. akt III K 158/22.

¹¹¹ Nie dotyczy 4 spraw (sygn. akt IV K 724/20, sygn. akt I C 1400/20, sygn. akt III K 248/21, sygn. akt III K 1001/21) – powyższego nie można było zweryfikować, gdyż ww. akta zostały przekazane do innych sądów.

¹¹² Maksymalnie zwrot do kwoty 376,11 zł (450 x 0,8358).

¹¹³ Maksymalnie zwrot do kwoty 534,91 zł (640 x 0,8358).

¹¹⁴ Dwie diety po 50%, wniosek dotyczył dwóch osób.

ustalił, iż odległość od miejsca zamieszkania do siedziby Sądu wynosił 702 km i orzekł, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów, tytułem zwrotu kosztów podróży w wysokości 586,73 zł oraz uwzględniając czas podróży 11 godzin i 30 min zgodnie z rozporządzeniem w sprawie należności przysługujących pracownikowi wskazał, iż świadkowi należy się 19 zł diety¹¹⁵ (50%). Jednak nie przyznał świadkowi zwrotu w wysokości 605,73 zł (586,73 zł + 19 zł) lecz uwzględniając wniosek ograniczył zwrot do kwoty 600,00 zł.

Innych nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 3282-3448]

4.4. Zwroty z konta dochodów związane z postępowaniem sądowym

Kontrolą objęto 104 losowo wybranych spraw¹¹⁶, tj.:

- a) 27 spraw dotyczących zarządzeń zwrotów z I Wydziału Cywilnego,
- b) 15 spraw dotyczących zarządzeń zwrotów z II Wydziału Cywilnego,
- c) 23 spraw dotyczących zarządzeń zwrotów z VII Wydziału Cywilnego,
- d) 5 spraw dotyczących zarządzeń zwrotów z III Wydziału Karnego,
- e) 7 spraw dotyczących zarządzeń zwrotów z IV Wydziału Karnego,
- f) 4 sprawy dotyczące zarządzeń zwrotów z V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich,
- g) 3 sprawy dotyczące zarządzeń zwrotów z VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,
- h) 8 spraw dotyczących postępowań innych sądów,
- i) 12 spraw dotyczących przeksięgowania z konta dochodów budżetowych.

Stwierdzono, że we wszystkich sprawach zwrot należności dokonywany był w oparciu o sporządzone przez poszczególne wydziały SR polecenia wypłaty. Przedmiotowe polecenia zawierały dane osoby uprawnionej do otrzymania środków oraz numer konta bankowego.

Jednocześnie, 67 przygotowanych przez wydziały dokumentów nie zawierało informacji o przeprowadzonej kontroli merytorycznej, co nie gwarantowało należytej weryfikacji danych zawartych w poleceniu wypłaty, gdyż dokumenty te, przygotowywane w całości przez jedną osobę, nie podlegały jakiegokolwiek kontroli (tzw. „drugiej pary oczu”) ze strony innego pracownika wydziału. W 27 przypadkach brak było nawet podpisu danej osoby w miejscu na podpis osoby sporządzającej, widniały tylko nadrukowane imię i nazwisko. Ponadto w 16 przypadkach gdzie kontrola merytoryczna była dokonana przez innego pracownika, również było brak podpisu osoby sporządzającej dokument. Zgodnie z § 41 *Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych* pracownik sporządzający polecenie wypłaty *obowiązany jest umieścić swój czytelny podpis lub imienną pieczętkę i przedstawić kierownikowi wydziału bądź innemu upoważnionemu pracownikowi celem jego podpisania.*

Oprócz przedmiotowego polecenia do OF przekazywane były również zarządzenia lub orzeczenia zaopatrzone w klauzulę stwierdzenia prawomocności lub wykonalności oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów potwierdzających wysokość wniesionej opłaty sądowej.

Fakt przyjęcia dokumentów przez OF potwierdzany był pieczęcią i opatrywany datą. Znaczna większość dokumentacji dotyczącej zwrotów nie była przekazywana przez wydziały SR niezwłocznie po sporządzeniu zarządzenia zwrotu. Jedynie w ok 1/3 kontrolowanych spraw polecenia były sporządzane w terminie około 1 miesiąca,

¹¹⁵ Zmiana przepisów w zakresie wysokości diety.

¹¹⁶ Wyszczególnionych w załączniku do niniejszego dokumentu pokontrolnego, wytypowanych oparciu o wydruk z systemu ZSRK za 2022 r. dotyczący zwrotów z konta dochodów budżetowych.

pozostała część natomiast w terminie od 2 do prawie 16 miesięcy¹¹⁷. OF w większości przypadków dokonywał weryfikacji formalno-rachunkowej bez zbędnej zwłoki, co skutkowało bieżącą i systematyczną realizacją wypłat. W 2 kontrolowanych sprawach odbywało się to w znacznie późniejszym czasie, co skutkowało dokonaniem zwrotu należności w terminach od 1¹¹⁸ do prawie 2¹¹⁹ miesięcy od daty otrzymania zarządzeń dot. zwrotu. Przeksięgowania wewnętrzne w SR dokonywane były na podstawie not księgowych, natomiast zwrotów wpłat do postępowań toczących się w innych sądach w formie polecenia zwrotu.

W 7 sprawach¹²⁰ SR nie przedstawił pełnej dokumentacji potwierdzającej dokonanie wypłaty całej kwoty należnej do zwrotu, brak było części przelewów. Dodatkowo w sprawie o sygn. akt I Ns 678/21 zgodnie z zarządzeniem z 13.04.2022 r. należało zwrócić wnioskodawcy kwotę 70,00 zł tytułem zwrotu opłaty od wniosku pomniejszonej o kwotę minimalną oraz kwotę 5,00 zł tytułem zwrotu opłaty za wpis w Rejestrze Spadkowym, natomiast z polecenia wypłaty z 20.07.2022 r. wynika, iż polecono wypłacić jedynie kwotę 70,00 zł i na taką kwotę 26.07.2022 r. dokonano przelewu. Należy podkreślić, że przedmiotowe polecenie wypłaty zostało sporządzone i sprawdzone przez jedną i tę samą osobę, nie było zatem kontroli merytorycznej, ponadto powyższej nieprawidłowości nie ujawniła również kontrola formalno-rachunkowa.

Innych nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 3449-3998]

Ponadto kontrola dowodów księgowych wykazała, że nie wszystkie dokumenty spełniały wymogi w zakresie dowodu księgowego określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹²¹. Dokumenty dotyczące wydatków związanych z postępowaniem sądowym nie zawierały podpisu osób je sporządzających. Zawierały natomiast adnotacje dokonane przez osoby upoważnione o przeprowadzeniu kontroli wstępnej i formalno-rachunkowej. Dodatkowo, dokumenty księgowe sygnowane przez Gł. księgowego sugerują, że dokonywał on ich zatwierdzenia do wypłaty. Powyższe wynika z nieprecyzyjnie sformułowanych zapisów *Instrukcji oblegu dowodów finansowo-księgowych* oraz ustalonego szablonu polecenia wypłaty, co jest niezgodne z postanowieniami art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹²² (dalej: *ufp*).

Wysokość poniesionych wydatków odpowiadała kwotom wynikającym z dowodów księgowych. Wydatki zostały prawidłowo zakwalifikowane i ujęte w ewidencji księgowej Sądu. Jednocześnie, w Sądzie przestrzegano zasad klasyfikowania wydatków publicznych według działów, rozdziałów i paragrafów określonych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów,

¹¹⁷ Sygn. akt VII C 2566/18.

¹¹⁸ Sygn. akt II NS 599/21.

¹¹⁹ Sygn. akt II C 1385/20.

¹²⁰ Sygn. akt I C 971/21 kwota do zwrotu 375,00 zł przelew z 7.03.2022 r. na kwotę 25,00 zł; I C 867/22 kwota do zwrotu 370,00 zł przelew z 28.09.2022 r. na kwotę 170,00 zł; II C 316/21 kwota do zwrotu 345,00 zł przelew z 14.07.2022 r. na kwotę 246,00 zł; III W 40/22 kwota do zwrotu 380,00 zł przelew z 25.05.2022 r. na kwotę 80,00 zł; IV K 457/21 kwota do zwrotu 2 523,33 zł przelew z 14.03.2022 r. na kwotę 2 500,00 zł; V NSM 715/12 kwota do zwrotu 200,00 zł przelew z 7.10.2022 r. na kwotę 100,00 zł; VI NS 158/21 kwota do zwrotu 100,00 zł przelew z 2.02.2022 r. na kwotę 26,00 zł.

¹²¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.

¹²² Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.; Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹²³.

W związku z terminami sporządzania poleceń wypłaty oraz zarządzeń zwrotów przez wydziały SR a także realizacji przez OF wypłat należności w postępowaniu sądowym, a także ze względu na brak w okresie objętym kontrolą szczegółowych wewnętrznych regulacji precyzujących te terminy, negatywnie oceniono terminowość ich dokonywania.

IV. OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI

Mając na względzie ustalenia kontroli, ogólnie działalność Sądu w badanym zakresie oceniono pozytywnie z istotnymi zastrzeżeniami. Na powyższą ocenę wpływ mają oceny cząstkowe, dotyczące niżej wymienionych obszarów działalności SR.

Postępowanie z depozytami sądowymi oceniono negatywnie w szczególności z uwagi na:

- nieprzestrzeganie postanowień art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 4 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów zgodnie z którymi, do postępowania w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu powinno dochodzić na wniosek lub z urzędu po upływie przewidzianych w niej terminów, tj. niepodejmowanie żadnych czynności zmierzających do likwidacji przechowywanych depozytów lub podejmowanie ich ze znacznym opóźnieniem;
- nieprzestrzeganie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów w zakresie podejmowania czynności w sprawach przechowywanych depozytów, tj. niewzywania uprawnionego do odbioru depozytu;
- niezgodne z postanowieniami § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych wypłacenie kwoty depozytu bez odsetek, w tym nieprzekazywanie do komórek merytorycznych informacji dotyczących nierozdysponowanych kwot odsetek od depozytów;
- brak właściwej weryfikacji wykazu nierozchodowanych sum depozytowych, a w konsekwencji przypadki nieprzypisania wpłaconych na rachunek depozytowy kwot do oznaczonej sprawy bądź nieprzeksięgowania błędnie uiszczonych opłat sądowych;
- brak szczegółowych wytycznych precyzujących zarówno osoby odpowiedzialne, jak i czynności jakie należy podejmować w przypadkach postępowania z niepodjętymi zwrotami opłat/zaliczek/rekompensat pozostającymi na koncie sum depozytowych;
- nieprzekazywanie do komórek merytorycznych informacji dotyczących nierozliczonych kwot zaliczek, rekompensat czy opłat sądowych, które z powodu niepodjęcia przez uprawnionego w terminie przekazu pocztowego pozostają na koncie sum depozytowych, a tym samym niestosowanie się do art. 81 ustawy o kosztach sądowych;
- brak właściwej kontroli merytorycznej dokumentów sporządzanych do OF, w tym niestosowanie praktyki tzw. „dwóch par oczu”;
- nieprzekazywanie do OF oryginałów deklaracji depozytowych złożonych do sprawy sądowej niezwłocznie po ich otrzymaniu, co w konsekwencji przełożyło się na niewłaściwe odzwierciedlenie rzeczywistej ilości depozytów wartościowych zaewidencjonowanych w SR;
- niedokonywanie systematycznych uzgodnień z komórkami merytorycznymi w zakresie depozytów wartościowych, w tym brak wytycznych dotyczących postępowania z depozytami wartościowymi w odniesieniu do dokonywania uzgodnień co do ilości przechowywanych w NBP depozytów pozostających do dyspozycji Sądu;
- nieprzekazywanie do OF istotnych informacji dotyczących wydanych w sprawach i przekazanych do wykonania rozstrzygnięć bądź nieodpowiadanie na zapytania

¹²³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.; obecnie Dz. U. z 2022 poz. 513 ze zm.

- kierowane przez OF w ich przedmiocie, co skutecznie uniemożliwiało realizację zawartych w nich dyspozycji;
- przekazywanie do OF orzeczeń w przedmiocie depozytów wartościowych do wykonania ze znacznym opóźnieniem oraz wykonywanie czynności wynikających z ich treści przez OF również ze znacznym opóźnieniem;
 - praktykę wydawania dyspozycji podjęcia depozytów wartościowych przez pracownika OF w przypadkach, w których wydane w sprawie rozstrzygnięcie przewidywało zwrot lub przepadek depozytu na rzecz SP, co przyczyniło się do wydłużenia czynności związanych z wykonaniem prawomocnych orzeczeń bądź spowodowało, że dotychczas nie zostały one wykonane;
 - przypadek niezastosowania się do art. 10 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów i wydania orzeczenia niezgodnego z brzmieniem ww. przepisu, co w konsekwencji przyczyniło się przechowywania depozytu w kasie SR przez ponad 10 lat i niewykonania przepadku na rzecz SP w kwocie 1.790,00 zł;
 - przypadek wydania postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych z naruszeniem przepisów *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* z 2007 r.;
 - brak właściwego nadzoru/kontroli nad przechowywanymi depozytami wartościowymi, jak również brak należytej wymiany informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Sądu, co rzutuje na podejmowanie bieżących czynności w postępowaniu z depozytami.

Jednocześnie w badanym obszarze pozytywnie oceniono wewnętrzne regulacje dotyczące prowadzenia depozytu dowodów rzeczowych, w tym zasad postępowania z depozytami rzeczowymi. Nie wniesiono też zastrzeżeń, co do sposobu ich ewidencjonowania oraz podejmowanych przez BDR czynności związanych z ich likwidacją. Za właściwe uznano również regulacje precyzujące podejmowanie czynności w celu wszczęcia z urzędu postępowań zmierzających do likwidacji niepodjętych depozytów.

Windykacje należności sądowych oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami odnoszącymi się do:

- naruszenia postanowień *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* w zakresie dokonywania przypisu należności w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia bądź od daty zwrotu akt sądowi I instancji;
- naruszenia postanowień § 161 pkt. 1 *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* w zakresie dokonywania wezwań do zapłaty z przekroczeniem terminu 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzonego koszty sądowe;
- nieodnotowywania w KD niektórych wymaganych informacji w tym m. im. daty otrzymania/wpływu akt, zarządzenia wykonania wyroku, doręczenia wezwania do zapłaty;
- naruszenia postanowień *Instrukcji ewidencji należności*, w tym terminu wskazanego w § 4 i 8 pkt. 2 dokumentu, dotyczącego przekazania akt sprawy do sekcji wykonawczej, § 5 pkt 2 dotyczącego terminu przewidzianego na wysłanie dłużnikowi wezwania do zapłaty liczonego od dnia otrzymania akt przez sekcję wykonawczą, § 8 pkt. 4 określającego termin na dokonanie przypisu.

Wydatkowanie środków związanych z postępowaniem sądowym oraz prawidłowość dokumentowania i ewidencjonowania wydatków oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami odnoszącymi się do:

- *Instrukcji obiegu dowodów finansowo-księgowych* w zakresie:
 - nieokreślenia konkretnych terminów zarówno samego sporządzenia polecenia wypłaty do OF, jak również realizacji wypłaty przez OF,
 - niewłaściwych zapisów przypisujących czynność zatwierdzenia dowodów księgowych do wypłaty Gł. księgowemu oraz Dyrektorowi, co jest niezgodne z postanowieniami art. 54 *ufp*,
 - braku zapisów dotyczących obowiązku dokonywania kontroli merytorycznej dowodów księgowych związanych z postępowaniem sądowym, w tym weryfikacji

- zawartych w nich danych na etapie sporządzania przez Wydziały, tzw. kontroli „drugiej pary oczu”,
- braku aktualizacji jej zapisów oraz wprowadzenia jedynie zarządzeniem Dyrektora, mimo że postanowienia tejsze regulacji nakładają obowiązki na pracowników zarówno administracyjnych, jak i wydziałów orzeczniczych,
- niewpisywania bądź niestarannego wpisywania danych na poleceniach wypłaty oraz braku czytelnych podpisów lub imiennych pieczętek z parafami osób je sporządzających,
- dokonywania wypłat po terminach wynikających z wystawionych przez pełnomocników faktur,
- przekazania polecenia wypłaty do OF bez faktury wystawionej przez pełnomocnika,
- przypadków, w których dokumenty znajdujące się w aktach sprawy nie były tożsame z tymi, które znajdują się w OF,
- przyznanie zwrotu kosztów świadkowi w sytuacji, gdzie nie złożył on wniosku, czym naruszono przepis art. 618k § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego¹²⁴,
- brak jednolitości orzecznictwa Sądu w zakresie przyznawania należności związanych z kosztami podróży.

Zwroty z konta dochodów związane z postępowaniem sądowym oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami odnoszącymi się do:

- nieprzedstawienia pełnej dokumentacji potwierdzającej dokonanie wypłaty całej kwoty należnej do zwrotu,
- niedokonania przez upoważnionego pracownika OF sprawdzenia zlecenia wypłaty pod względem formalnym i rachunkowym,
- braku podpisu osoby sporządzającej polecenie wypłaty zwrotu.

W związku z powyższym wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

1. Aktualizację zapisów Instrukcji obiegu dowodów finansowo-księgowych poprzez określenie w jej treści:
 - szczegółowych wytycznych precyzujących zarówno osoby odpowiedzialne, jak i czynności jakie należy podejmować w przypadkach postępowania z niepodjętymi zwrotami opłat/zaliczek/rekompensat pozostającymi na koncie sum depozytowych,
 - konkretnych terminów zarówno samego sporządzenia polecenia wypłaty do OF, jak również realizacji wypłaty przez OF,
 - zapisów zgodnych z postanowieniami art. 54 *ufp* w odniesieniu do czynności realizowanych przez Gł. księgowego,
 - zapisów dotyczących obowiązku dokonywania kontroli merytorycznej dowodów księgowych związanych z postępowaniem sądowym, w tym weryfikacji zawartych w nich danych na etapie sporządzania ich przez Wydziały, tzw. kontroli „drugiej pary oczu”,
 oraz wprowadzenie przedmiotowej regulacji wspólnym zarządzeniem zarówno Dyrektora Sądu, jak i Prezesa Sądu.
2. Przestrzeżenie postanowień:
 - art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1-2 i 4 ustawy *o likwidacji niepodjętych depozytów* dotyczących czynności podejmowanych w sprawach przechowywanych depozytów,
 - § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości *w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych*, tj. wypłacania kwot depozytu wraz z odsetkami,

¹²⁴ Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.

- § 161 pkt 1 *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* w zakresie dokonywania wezwań do zapłaty z zachowaniem terminu 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego koszty sądowe,
- § 391 pkt 1 *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* w zakresie dokonywania przypisu należności w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia bądź od daty zwrotu akt sądowi I instancji,
- art. 81 ustawy *o kosztach sądowych* w zakresie terminu przedawnienia roszczeń w odniesieniu do nierozliczonych kwot zaliczek, rekompensat czy opłat sądowych, które z powodu niepodjęcia przez uprawnionego w terminie przekazu pocztowego pozostają na koncie sum depozytowych,
- art. 10 ustawy *o likwidacji niepodjętych depozytów*, tj. przekazywania depozytów wobec których orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego,
- *Instrukcji ewidencji należności*, w tym terminu wskazanego w § 4 i 8 pkt. 2 dokumentu, dotyczącego przekazania akt sprawy do sekcji wykonawczej, § 5 pkt 2 dotyczącego terminu przewidzianego na wysłanie dłużnikowi wezwania do zapłaty liczonego od dnia otrzymania akt przez sekcję wykonawczą, § 8 pkt. 4 określającego termin na dokonanie przypisu,
- art. 618k § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego w zakresie przyznawania należności związanych z udziałem w sprawie w oparciu o wnioski świadka.

3. Podjęcie działań polegających na:

- właściwej weryfikacji wykazu nierozchodowanych sum depozytowych, w celu wyeliminowania przypadków nieprzypisania wpłaconych na rachunek depozytowy kwot do oznaczonej sprawy bądź nieprzeksięgowania błędnie uiszczonych opłat sądowych,
- przekazywaniu do komórek merytorycznych informacji dotyczących nierozliczonych kwot zaliczek, rekompensat czy opłat sądowych, które z powodu niepodjęcia przez uprawnionego w terminie przekazu pocztowego pozostają na koncie sum depozytowych,
- przekazywaniu do komórek merytorycznych informacji dotyczących nierozdysponowanych kwot odsetek od depozytów,
- dokonywaniu systematycznych uzgodnień z komórkami merytorycznymi w zakresie depozytów wartościowych, w tym wprowadzeniu wytycznych dotyczących postępowania z depozytami wartościowymi w odniesieniu do dokonywania uzgodnień co do ilości przechowywanych w NBP depozytów pozostających do dyspozycji Sądu,
- przekazywaniu do OF oryginałów deklaracji depozytowych złożonych do sprawy sądowej niezwłocznie po ich otrzymaniu,
- przekazywaniu do OF istotnych informacji dotyczących wydanych w sprawach i przekazanych do wykonania rozstrzygnięć, w tym odpowiadanie na zapytania kierowane przez OF w ich przedmiocie, w celu umożliwienia realizacji zawartych w nich dyspozycji,
- przekazywaniu do OF orzeczeń w przedmiocie depozytów wartościowych do wykonania oraz wykonywaniu czynności wynikających z ich treści przez OF bez istotnych opóźnień,
- zaprzestaniu praktyki polegającej na, wydawaniu dyspozycji podjęcia depozytów wartościowych przez pracownika OF w przypadkach, w których wydane w sprawie rozstrzygnięcie przewiduje zwrot lub przepadek depozytu na rzecz SP,
- wprowadzeniu właściwego nadzoru/kontroli nad przechowywanymi depozytami wartościowymi, jak również należytej wymiany informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Sądu,

- odnotowywaniu w KD wymaganych informacji, w tym m. in. daty otrzymania/wpływu akt, zarządzenia wykonania wyroku, doręczenia wezwania do zapłaty,
- starannym wpisywaniu danych na poleceniach wypłaty oraz stawianiu czytelnych podpisów lub imiennych pieczętek z parafami osób je sporządzających,
- dokonywaniu wypłat w terminach wynikających z wystawionych przez pełnomocników faktur,
- przekazaniu poleceń wypłaty do OF wraz z fakturami wystawionymi przez pełnomocników,
- dbaniu o to, aby dokumenty znajdujące się w aktach sprawy były tożsame z tymi, które znajdują się w OF,
- dążeniu do ujednoczenia orzecznictwa Sądu w zakresie przyznawania należności związanych z kosztami podróży,
- przedstawianiu pełnej dokumentacji potwierdzającej dokonanie wypłaty całej kwoty należnej do zwrotu,
- przeprowadzaniu właściwej kontroli merytorycznej dokumentów sporządzanych do OF, w tym stosowania praktyki tzw. „dwóch par oczu”,
- dokonaniu przez upoważnionego pracownika OF sprawdzenia zlecenia wypłaty pod względem formalnym i rachunkowym;
- podpisywaniu polecenia wypłaty zwrotu przez osobę sporządzającą przedmiotowy dokument.

Stosownie do § 30 ust. 3 pkt. 1 i 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych¹²⁵, proszę o przekazanie, w terminie do 17 stycznia 2025 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 31 wyżej przywołanego komunikatu od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jakub Jankowiak
Zastępca Dyrektora
Biura Ministra

Dokument sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Prezes i Dyktor Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie.
2. Wydziału Kontroli w Biurze Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

¹²⁵ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2015 r., poz. 236